دانا عەسکەرو سرەوتن لەخەوندا.. ستار ئەحمەد

بەیانیەك

بەیانییەك بە پەرداخێك فرمێسك و قاژێك پەنیرەوە
بەجانتایەك ئومێدی شین و لەتێك نانی ترسەوە
تا دەگەمە ئۆفیسەکەم
خەیاڵم پڕدەبێت لە فلتەری جگەرەو
مەخزەنی بەتاڵ .
شەڕ تەواوبوو،
من هەر نەگەیشتم
پلەی گەرما وەك شۆڕەبی دەلەرزێ
چەرخەکەم کەوتە هەناسەبڕکێ
جگەرەیەك خۆی پێچایەوە بۆ شەڕ
من هەر نەگەیشتم
بەیانییەك وەك عەلاگەیەکی دڕاو
بەدەستی مناڵێکەوە پڕە لە گرێی برسێتی
منیش بێ پەروا پڕم لە کەروێشکی دڵەڕاوکێ
خۆر وەك بۆمبێکی تەوقیتکراو بە پەڵەهەورێکدا تەقییەوە
کارەبا ئاوی تێدا نەما ،
ئاو خەریکی راوە کیسەڵە .
بەیانیەك کاتژمێرەکەی دەستم بورایەوە
تۆش لە خەونێکی قوڵدای
وەك ئەوەی هێشتا خەون بە عیسایەوە ببینی
بەو خاچی غەدرەوە هەڵواسرابێت
من هەر نەگەیشتم ..
شەڕ تەواو
ئەم ناو پڕە لەوردە ئاوێنەی شکاو ،
قالی عەجەم و پێڵای ژنانە و سەبەتەیەك هێلکەی قەتێ
من هەر نەگەیشتم
داناعەسکەر.

ئەم قەسیدەیە یەکێکە لەو دەقانەی کە بە شێوەیەکی قووڵ و چەندین
وێنەی بەهێز، هەست و دۆخی ڕۆژانەی مرۆڤێک لەناو واقیعێکی پڕ لە

دڵەڕاوکێ، بێئومێدی و چاوەڕوانییەکی بەردەوامدا نمایش دەکات.
: شاعیر بە لێهاتوویی ـــ زمانێکی پڕ لە وێنەی سەرسوڕهێنەر و تێکەڵاو بەکار هێناوە. وێنەکان هەندێکیان زۆر تایبەت و نوێن، وەک:

بەپەرداخێك فرمێسك و قاژێك پەنیرەوە
(سرووشتی بەیانییەکی تاڵ و نائاسایی نیشان دەدات).
“جانتایەك ئومێدی شین و لەتێك نانی ترسەوە” (جیاوازی نێوان هیوا و ترس بە شێوەیەکی جوان کۆ دەکاتەوە).
“خۆر وەك بۆمبێکی تەوقیتکراو بە پەڵەهەورێکدا تەقییەوە” (وێنەیەکی گەورە و هەستبزوێن بۆ گەیشتنی خۆر).
“کارەبا ئاوی تێدا نەما ، ئاو خەریکی راوە کیسەڵە” (وێنەیەکە بۆ قەیرانی خزمەتگوزاری و پشێوی، کە یاسای سرووشتی تێکچووە).

؛ قەسیدەکە پشت بە شیعری ئازاد دەبەستێت، بەڵام هاوکات ریتمێکی تایبەت و ناوخۆیی هەیە کە لە دووبارەکردنەوەی هەندێک دەربڕین دروست دەبێت، وەک
“من هەر نەگەیشتم” یان ئاماژەدان بە “شەڕ تەواوبوو”.

تەوەرەی سەرەکی (چاوەڕوانی و دواکەوتن): تەوەرەی سەرەکی قەسیدەکە بریتییە لە هەستی “نەگەیشتن” یان “دواکەوتن” لەگەڵ ئەوەی “شەڕ تەواو بووە”. ئەمەش دەتوانێت ئاماژە بێت بۆ:
نەگەیشتن بە ئارامی دەروونی : مرۆڤەکە لە ژیانێکی ئاساییدایە (دەچێتە ئۆفیس)، بەڵام هێشتا لەناو هەستی شەڕ و پشێویدا دەژی.
نەگەیشتن بە ئاوات و ماف : لەگەڵ کۆتایی هاتنی قۆناغێکی سەخت، قۆناغی نوێ هێشتا نەیگەیاندووەتە ژیانێکی باشتر.
: چەندین هێما بەکارهێنراون کە بارودۆخێک نیشان دەدەن:
“فلتەری جگەرەو مەخزەنی بەتاڵ”: وێنەی ماندووبوون، دوودڵی، بیرکردنەوە و بێسوودبوونی تێکۆشانە.
“پلەی گەرما وەك شۆڕەبی دەلەرزێ”: نیشاندەری ناسەقامگیری و لەرزی دەروونییە.
“عیسا و خاچی غەدر”: بەکارهێنانی مێژوویی و ئایینی بۆ نیشاندانی غەدرێکی گەورە و قوربانیدانێکی بێئەنجام.
“کەروێشکی دڵەڕاوکێ”
: وێنەیەکی نایاب بۆ نیشاندانی زۆری ترس و دڵەڕاوکێ لە ناخی مرۆڤەکەدا.

٣. . کۆتایی . .

کۆتایی قەسیدەکە بە گەڕانەوە بۆ وێنەی تێکشکاو و پاشماوەی شەڕ یان ژیانێکی سەخت، کاریگەرییەکەی بەهێزتر دەکات: “وردە ئاوێنەی شکاو، قالی عەجەم و پێڵای ژنانە و سەبەتەیەك هێلکەی قەتێ”. ئەم پاشماوانە نیشاندەری تێکچوونی ژیانی خێزانی، جوانی (قالی عەجەم) و بەرهەم (هێلکەی قەتێ) و شکانی ئاوێنەی دەروونی مرۆڤەکانن.

بەکورتی ــــ

“بەیانیەك” قەسیدەیەکی قووڵ و هونەرییە، بە زمانی وێنەی نوێ و تایبەت توانیویەتی دۆخێکی دەروونی و کۆمەڵایەتی نائارام بە جوانی شی بکاتەوە. هەستی بێئومێدی و بەردەوامبوونی ژیان لەناو پاشماوەی کارەساتەکاندا بە شێوەیەکی سەرکەوتوو نیشان بدات.

ستار ئەحمەد